

5. Екологічна фізіологія людини. Навчальний посібник для студентів спеціальності 091 Біологія, освітньо-професійних програм Біологія, Лабораторна діагностика / укладачі: Поручинська Т. Ф., Пасичнюк І. Ф., Поручинський А. І. Луцьк, 2021. 272 с (дата звернення: 11.02.2025)

Лавренюк Владислав

доцент кафедри банківської справи
та страхування, факультет фінансів
Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана, Україна

ВПЛИВ ESG-ПРАКТИК НА КОРПОРАТИВНУ РЕПУТАЦІЮ ТА СУСПІЛЬНУ ДОВІРУ ДО БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

У сучасному банківському секторі врахування чинників сталого розвитку – екологічних, соціальних та управлінських (ESG) – стає критично важливим для довіри суспільства та зміцнення корпоративної репутації банків. Регулятори, інвестори і клієнти все більше очікують від фінансових установ відповідального ведення бізнесу, недарма 93% найбільших світових компаній вже сьогодні публікують ESG звіти (*Do sustainable banks outperform?*, 2019). На сьогодні, банківський бізнес стикається з постійними викликами щодо своєї репутації та рівня довіри з боку суспільства та регуляторів, тому застосування ESG (екологічних, соціальних та управлінських) принципів стає важливим елементом сталого розвитку, й дієвим інструментом зміцнення довіри клієнтів та зниження репутаційних ризиків. З погляду теорії зацікавлених сторін (*stakeholder theory*), компанія несе відповідальність перед широким колом стейкхолдерів – клієнтами, працівниками, інвесторами, суспільством. Фінансові установи, що впроваджують ESG-практики, демонструють врахування інтересів усіх цих груп, що зміцнює суспільну підтримку і легітимність банку. Виявлено, що посилення ESG-практик у банках балансує інтереси всіх сторін і істотно покращує рівень репутації. Дослідження показують, що банки, які активно інтегрують ESG-практики, здатні компенсувати репутаційні втрати, спричинені фінансовими санкціями та регуляторними порушеннями (*Mango et al.*, 2023). За даними *Newsweek*, у 2022 році було складено перелік «Найбільш соціально відповідальних банків світу», куди увійшло 175 банків, що мають найвищі комплексні оцінки за трьома напрямками ESG. Ранкінг базувався на: 1) об'єктивних KPI (близько 30 показників за E, S та G компонентами); 2) опитуванні ~45 тис. споживачів щодо соціальної відповідальності банків у яких вони обслуговуються. Банківські установи, які потрапили у ранкінг, отримали

високе суспільне схвалення, що підтверджує гіпотезу про те, що «активність у ESG напряду пов'язана із репутацією та суспільною довірою» (*World's Most Socially Responsible Banks, 2023*).

Окрім впливу на репутацію, ESG-практики можуть впливати на фінансову стратегію банків, зокрема їхню залежність від різних джерел фінансування. На основі дослідження американських компаній виявлено, що високі репутаційні ESG-ризики банків змушують компанії зменшувати обсяги кредитування, що сигналізує про чутливість ринку капіталів до імплементації ESG-практик (*Newton et al., 2023*). Водночас, впровадження ESG-практик у банківському бізнесу значно залежить і від форми власності банку. Зокрема, аналіз діяльності індійських банків показав, що приватні банки стикаються з більшими труднощами імплементації ESG-стандартів, особливо у соціальній сфері, що негативно позначається на їхній фінансовій ефективності. Натомість державні банки демонструють кращу кореляцію між впровадженням ESG-практик і рівнем прибутковості, що пояснюється їхнім зобов'язанням щодо виконання державних програм сталого розвитку (*Jaiwani & Gopalkrishnan, 2023*). Міжнародний досвід свідчить, що ефективно впровадження ESG-практик зміцнює суспільну довіру до банківських установ, зокрема європейські та американські банки, які активно застосовують ESG-стратегії, демонструють вищий рівень репутації та довіри, що приваблює інвесторів та клієнтів. Окрім цього, регуляторні органи в останні роки активно сприяють впровадженню ESG-практик, що забезпечує підвищення довіри до фінансового сектору в цілому (*Лагодієнко, 2024*).

Проте, імплементація ESG-практик не завжди захищає банки від репутаційних ризиків, особливо це стосується фінансових санкцій. Дослідження практики італійських банків показало, що навіть високий ESG-рейтинг не гарантує уникнення штрафів від регулятора, що підкреслює важливість комплексного підходу до впровадження ESG-практик, як до стратегії управління ризиками та репутацією (*Mure et al., 2020*).

Отже, ефективно впровадження ESG-практик є важливим інструментом формування довіри до банківської системи, оскільки банки, які відповідально ставляться до екологічних, соціальних викликів та мають прозоре управління, отримують більшу підтримку суспільства і міцніший репутаційний імунітет. Важливо враховувати, що лише формальне декларування ESG-практик без їхньої реальної імплементації (так званий *ESG-washing*) може призвести до протилежного ефекту (репутаційні втрати, підриг довіри клієнтів, інвесторів). Таким чином, ESG-практики є не лише засобом управління репутаційними ризиками, а й дієвим інструментом зміцнення конкурентних переваг банківського сектору, оскільки формування довіри на основі екологічної, соціальної та управлінської

відповідальності забезпечує сталість фінансової системи та сприяє її адаптивності до викликів майбутнього.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Do sustainable banks outperform?. *Global Alliance for Banking on Values*. 2019. URL: <https://www.gabv.org/resources-research/do-sustainable-banks-outperform-2019/> (дата звернення: 18.02.2025)
2. Mango et al. Supervisory sanctions, ESG practices, and banks' reputation: A market performance analysis of sanctioned banks. *Corporate Ownership and Control*. 2023. Т. 20, № 3, special issue. pp. 343–350. URL: <https://doi.org/10.22495/cocv20i3siart9> (дата звернення: 18.02.2025)
3. World's Most Socially Responsible Banks 2022. *Newsweek*. 2023. URL: <https://www.newsweek.com/rankings/worlds-most-socially-responsible-banks-2022> (дата звернення: 18.02.2025)
4. Newton et al. Firm ESG reputation risk and debt choice. *European Financial Management*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1111/eufm.12468> (дата звернення: 18.02.2025)
5. Jaiwani M., Gopalkrishnan S. Do private and public sector banks respond to ESG in the same way? Some evidences from India. *Benchmarking: An International Journal*. Vol. 32 No. 1, pp. 194-221. <https://doi.org/10.1108/BIJ-05-2023-0340> (дата звернення: 18.02.2025)
6. Лагодієнко О. Впровадження корпоративних практик ESG: міжнародний досвід. *Економічний простір*. 2024. № 193. с.109–115. URL: <https://doi.org/10.30838/ep.193.109-115> (дата звернення: 18.02.2025)
7. Mure et al. ESG and reputation: The case of sanctioned Italian banks. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 2020. URL: <https://doi.org/10.1002/csr.2047> (дата звернення: 18.02.2025).